YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
10 päivänä marraskuuta 1992 *

Asiassa C-3/91,

jonka Cour d'appel de Montpellier (Ranska) on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Exportur SA

vastaan

LOR SA

Confiserie du Tech

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 30, 34 ja 36 artiklan tulkinnasta sen arvioimiseksi, onko alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimien suojasta 27 päivänä kesäkuuta 1973 tehty Ranskan tasavallan ja Espanjan valtion välinen sopimus kyseisten määräysten kanssa yhteensoveltuva,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat C. N. Kakouris, G. C. Rodríguez Iglesias ja M. Zuleeg sekä tuomarit G. F. Mancini, R. Joliet, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse, M. Díez de Velasco ja P. J. G. Kapteyn,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: hallintovirkamies D. Triantafyllou,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- LOR SA ja Confiserie du Tech, edustajanaan asianajaja F. Greffe, Pariisi,

- Saksan hallitus, asiamiehenään liittovaltion talousministeriön Regierungsdirektor J. Karl,

- Espanjan hallitus, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja A. J. Navarro Gonzales sekä yhteisöoikeudellisten asioiden osaston valtionasiamies G. Calvo Diaz,

- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, edustajinaan J. E. Collins, Treasury Solicitor's Department, ja barrister E. Sharpston,

- komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja R. Wainwright,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Exportur SA:n, edustajinaan asianajaja J. Villaceque, Pyrénées orientalesin asianajajayhteisö, ja asianajaja Mitchell, Pariisin asianajajayhteisö, LOR SA:n ja Confiserie du Techin, joiden edustajana asianajaja N. Boespflug, Pariisi, Saksan hallituksen, edustajanaan liittovaltion oikeusministeriön Ministerialrat A. von Mühlendahl, Espanjan hallituksen, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen sekä Euroopan yhteisöjen komission, asiamiehinään R. Wainwright, ja asianajaja H. Lehman, Pariisi, 23.1.1992 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.3.1992 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Cour d'appel de Montpellier on esittänyt 6.11.1990 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 3.1.1991, ETY:n perustamisso-

pimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ETY:n perustamissopimuksen 30, 34 ja 36 artiklan tulkintaa koskevaa ennakkoratkaisukysymystä, jotka liittyvät espanjalaisten maantieteellisten nimien suojaan Ranskassa.

2 Kysymykset ovat tulleet esille asiassa, jossa asianosaisina ovat Asociación de Empresas Exportadoras de Turrones de Jijona (jäljempänä Exportur), kotipaikka Jijona (Alicanten provinssi), sekä LOR ja Confiserie du Tech -nimiset yritykset, kotipaikkanaan Perpignan, ja joka koskee viimeksi mainittujen Ranskassa valmistetuista makeisista käyttämiä nimiä "Alicante" ja "Jijona", jotka ovat espanjalaisten kaupunkien nimiä.

3 LOR ja Confiserie du Tech -yritykset valmistavat ja myyvät makeisia Perpignanissa; ensin mainittu käyttää nimityksiä "touron Alicante" ja "touron Jijona", jälkimmäinen "touron catalan type Alicante" ja "touron catalan type Jijona".

4 Alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimien suojasta Madridissa 27 päivänä kesäkuuta 1973 allekirjoitetun Ranskan tasavallan ja Espanjan valtion välisen sopimuksen (*Ranskan tasavallan virallinen lehti*, 18.4.1975, s. 4011, jäljempänä Ranskan ja Espanjan välinen sopimus) 3 artiklan nojalla nimet "Turrón de Alicante" ja "Turrón de Jijona" on Ranskan alueella varattu yksinomaan espanjalaisille tuotteille tai tavaroille, ja niitä voi käyttää ainoastaan Espanjan valtion lainsäädännössä säädetyin edellytyksin. Kyseisen sopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan kyseistä sääntöä sovelletaan myös silloin kun kyseisiin nimiin liittyy sellaisia liitesanoja kuin "tyylinen", "kaltainen" tai "tyyppinen".

5 Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen perusteella Exportur yritti turhaan saada ensin välitoimista päättävältä tuomioistuimelta ja sitten Tribunal de commerce de Perpignanilta päätöstä, jolla kiellettäisiin näitä kahta ranskalaista yritystä käyttämästä mainittuja espanjalaisia nimiä. Exportur haki muutosta Tribunal de commerce de Perpignanin päätökseen Cour d'appel de Montpellier'ssä.

6 Perustamissopimuksen 30, 34 ja 36 artiklan tulkintaa koskevan epätietoisuuden vuoksi Cour d'appel de Montpellier päätti lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut ennakkoratkaisun seuraaviin kysymyksiin:

"1) Onko ETY:n perustamissopimuksen 30 ja 34 artiklaa tulkittava siten, että ne estävät 27.6.1973 tehdyssä Ranskan ja Espanjan välisessä sopimuksessa tarkoitettujen alkuperänimitysten tai lähtöisyysmerkintö-

jen – kuten "Tourons"-makeisista käytettyjen nimien "Alicante" tai "Jijona" – suojaamista koskevat toimenpiteet?

2) Jos vastaus edelliseen kysymykseen on myönteinen, onko perustamissopimuksen 36 artiklaa tulkittava siten, että se sallii kyseisten nimitysten suojaamisen?"

7 Pääasiaan liittyviä tosiasioita, menettelyn kulkua ja yhteisöjen tuomioistuimessa esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä ainoastaan, jos se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

8 Aluksi on todettava, että kansallinen tuomioistuin on oikeassa arvioidessaan, että jäsenvaltion jonkin toisen jäsenvaltion kanssa 1.1.1958 jälkeen tekemän sopimuksen määräyksiä ei voida soveltaa näiden kahden valtion välillä sen jälkeen kun jälkimmäinen on liittynyt yhteisöön, jos käy ilmi, että kyseiset määräykset ovat ristiriidassa perustamissopimuksen sääntöjen kanssa. Tämän vuoksi on tärkeää määritellä, ovatko Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen määräykset yhteensoveltuvia perustamissopimuksen tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen kanssa.

9 Jotta tähän kysymykseen voitaisiin vastata, on tarkasteltava ensin Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen asiayhteyttä ja ulottuvuutta.

Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen asiayhteys ja ulottuvuus

10 On korostettava, että Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen tavoitteena on espanjalaisten lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten suojaaminen Ranskan alueella sekä ranskalaisten lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten suojaaminen Espanjan alueella.

11 Eri jäsenvaltioiden lainsäädännön vertailu osoittaa, että lähtöisyysmerkintöjen tarkoituksena on ilmaista kuluttajalle, että merkinnällä varustettu tuote on lähtöisin tietystä paikasta, tietyltä alueelta tai tietystä maasta. Tähän maantieteelliseen lähtöisyyteen saattaa liittyä hyvä maine. Alkuperänimitys taas takaa tuotteen maantieteellisen lähtöisyyden lisäksi sen, että tavara on valmistettu viranomaisen toimenpiteellä määrättyjen ja kyseisten viranomaisten valvomien laatuvaatimusten ja valmistusstandardien mukaisesti, ja siten tiettyjen

erityispiirteiden olemassaolon (ks. asia C-47/90, Delhaize, tuomio 9.6.1992, Kok. 1992, s. I-3669, 17 ja 18 kohta). Lähtöisyysmerkintöjä suojataan oikeussäännöillä, joilla pyritään torjumaan valheellinen mainonta tai peräti toisen maineen väärinkäyttö. Alkuperänimitysten suoja sen sijaan perustuu niihin erityissääntöihin, joista säädetään niissä laeissa tai asetuksissa, joissa kyseiset nimitykset on vakiinnutettu. Tällaisissa oikeussäännöissä kielletään yleensä tietynlaisten liitesanojen eli esimerkiksi "kaltainen", "tyyppinen" tai "tyylinen" käyttö ja estetään koko kyseisen järjestelmän voimassaoloaikana se, että nämä nimitykset muuttuvat yleisnimiksi.

12 Alueperiaatteen mukaan lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten suojaan sovelletaan sen maan, jossa suojaa pyydetään (maahantuontimaa) - eikä siis alkuperämaan - oikeutta. Tämä suoja määräytyy siis maahantuontivaltion oikeuden sekä kyseisen maan tosiasiallisten olosuhteiden ja siellä vallitsevien käsitysten perusteella. Kotimaisten ostajien harhaanjohtamista tai sitä, onko kyseinen nimi yleisnimen kaltainen, arvioidaan näiden olosuhteiden ja näiden käsitysten perusteella. Koska arvioinnissa ei oteta huomioon alkuperämaan oikeutta ja olosuhteita, alkuperämaassa lähtöisyysmerkintänä suojattua nimeä voidaan pitää yleisnimenä tuontimaassa ja päinvastoin.

13 Alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimien suojaa koskeva Ranskan ja Espanjan välinen sopimus merkitsee poikkeusta tähän tuontimaan oikeuden soveltamista koskevaan periaatteeseen.

14 Ranskan ja Espanjan välisessä sopimuksessa luotu järjestelmä perustuu seuraaviin oikeussääntöihin:

- suojatut lähtöisyysmerkinnät ja alkuperänimitykset varataan alkuperämaan tuotteille ja tavaroille (2 ja 3 artikla),

- suojatut nimet on lueteltu sopimuksen liitteinä olevissa kahdessa luettelossa (2 ja 3 artikla),

- myönnetty suoja perustuu alkuperämaan, eikä sen maan oikeuteen, jossa suojaa on pyydetty (2 ja 3 artikla),

- lueteltujen nimien suojaa täydentää yleislauseke, jossa kielletään liittämästä "tuotteisiin tai tavaroihin, niitä koskeviin esillepanotietoihin, niiden pakkauksiin tai päällyskääreisiin tai niitä koskeviin laskuihin, rahtikirjoihin tai muihin kaupallisiin asiakirjoihin tai mainoksiin" vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, jotka ovat omiaan antamaan ostajalle

tai kuluttajalle väärää tietoa niiden todellisesta alkuperästä tai lähtöisyydestä, niiden luonteesta tai niiden olennaisista ominaisuuksista (6 artikla),

- sopimuksessa esitettyjä kieltoja sovelletaan myös, kun suojattuja nimiä käytetään "muunkielisinä tai todellisen lähtöisyyden osoittavan tiedon kanssa tai jos niihin on liitetty sellaisia liitesanoja kuin "tyylinen", "kaltainen", "tyyppinen", "tapainen", "jäljitelmä" tai "samankaltainen" (5 artiklan 1 kohta),

- lopuksi täsmennetään, että "tuotteet tai tavarat, jotka ovat peräisin jonkin sopimusvaltion alueelta, sekä niiden pakkaukset, nimilaput, laskut, rahtikirjat ja muut kaupalliset asiakirjat, joissa tämän sopimuksen voimaantuloajankohtana on sellaisia jo aiemmin käytössä olleita merkintöjä tai mainintoja, joiden käyttö kielletään kyseisessä sopimuksessa, voidaan myydä tai käyttää viiden vuoden ajan sopimuksen voimaantuloajankohdasta" (8 artiklan 1 kohta).

15 Siltä osin kuin Ranskan ja Espanjan välisessä sopimuksessa sovitaan alkuperämaan oikeuden soveltamisesta se eroaa teollisoikeuden suojelemisesta 20 päivänä maaliskuuta 1883 tehdystä Pariisin yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on viimeksi korjattuna Tukholmassa 14.7.1967 (*Yhdistyneiden Kansakuntien sopimussarja*, osa 828, n:o 11851, s. 305), ja väärien tai harhaanjohtavien lähtöisyysmerkintöjen ehkäisemisestä 14 päivänä huhtikuuta 1891 tehdystä Madridin sopimuksesta, sellaisena kuin se on viimeksi korjattuna Tukholmassa 14.7.1967 (*Yhdistyneiden Kansakuntien sopimussarja*, osa 828, n:o 11848, s. 163). Siltä osin kuin sopimus ulottuu koskemaan lähtöisyysmerkintöjä eikä ole siten rajoittunut "alkuperämaassa tunnustettuihin ja suojattuihin" alkuperänimityksiin, se eroaa alkuperänimitysten suojaamisesta ja niiden kansainvälisestä rekisteröinnistä 31 päivänä lokakuuta 1858 tehdystä Lissabonin sopimuksesta, jota on muutettu Tukholmassa 14.7.1967 (*Yhdistyneiden Kansakuntien sopimussarja*, osa 828, n:o 13172, s. 205). Monet Euroopan valtiot ovat tehneet tällaisia kahdenvälisiä sopimuksia kahden ensin mainitun monenvälisen sopimuksen puutteiden sekä kolmanneksi mainitun sopimuksen rajoitusten korjaamiseksi.

Tuonti- ja vientirajoituksia koskevan kiellon sovellettavuus

16 Alkuun on palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti (ks. asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974,

Kok. 1974, s. 837, 5 kohta) määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kielto tarkoittaa kaikkia kauppaa koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä, jotka voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti.

17 Käsiteltävänä olevassa asiassa kansallinen tuomioistuin on esittänyt epäilynsä 30 artiklan sovellettavuudesta. Exportur on esittänyt, että Ranskan ja Espanjan välinen sopimus estää myymästä ranskalaisia tuotteita Ranskassa ja espanjalaisia tuotteita Espanjassa. Sen sijaan se ei millään tavoin estä espanjalaisten tuotteiden tuontia Ranskaan tai ranskalaisten tuotteiden tuontia Espanjaan. Exporturin mukaan ei siis ole kyse 30 artiklassa tarkoitetusta vaikutukseltaan vastaavasta toimenpiteestä, ja pyydetty tulkinta ei siis voi antaa kansalliselle tuomioistuimelle tietoja, joista voisi olla hyötyä sen käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi.

18 Exporturin väite ei ole perusteltu. Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen vuoksi espanjalaiset yritykset eivät saa käyttää suojattuja espanjalaisia nimiä Ranskassa, jos heillä ei Espanjan oikeuden mukaan ole oikeutta käyttää niitä, eivätkä ranskalaiset yritykset saa käyttää suojattuja ranskalaisia nimiä Espanjassa, jos heillä ei Ranskan oikeuden mukaan ole oikeutta käyttää niitä.

19 Lisäksi, kuten LOR ja Confiserie du Tech ovat perustellusti korostaneet, johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin Ranskaan tai Espanjaan sijoittautunut yritys, joka vie tuotteita jompaankumpaan näistä valtioista ja käyttää kyseisessä sopimuksessa suojattua nimeä, rikkoo kummassakin valtiossa kyseisen nimen käyttöä koskevaa kieltoa.

20 Nämä mahdolliset vaikutukset yhteisön sisäiseen kauppaan riittävät saattamaan Ranskan ja Espanjan välisessä sopimuksessa esitetyt kiellot perustamissopimuksen 30 artiklaan soveltamisalaan.

21 Sen sijaan Ranskan ja Espanjan väliseen sopimukseen ei sisälly 34 artiklassa kiellettyjä (ks. asia 15/79, Groenveld, tuomio 8.11.1979, Kok. 1979, s. 3409, 7 kohta) toimenpiteitä, joilla on tarkoituksena rajoittaa erityisesti vientiä ja kohdella eri tavalla jäsenvaltion sisäistä kauppaa ja ulkomaankauppaa ja siten taata erityisiä etuja kyseisen valtion kotimaiselle tuotannolle tai sen sisäisille markkinoille muissa jäsenvaltioissa tapahtuvan tuotannon tai niiden kanssa käytävän kaupan vahingoksi, tai toimenpiteitä, joilla on tällainen vaikutus. Kuten Exportur on osoittanut, kyseisen sopimuksen määräyksissä tarkoitetaan ainoastaan kyseisten kahden sopimusvaltion alueella suojattujen nimien käyttöä. Ranskalaisten tai espanjalaisten tuotteiden kaupan

pitäminen muissa jäsenvaltioissa ei kuulu niiden soveltamisalaan. Edelleen, jos ranskalainen yritys joutuu tilanteeseen, jossa se ei voi viedä Espanjaan tietyillä, espanjalaisille tuotteille varatuilla nimillä varustettuja tuotteita, syynä ei ole Ranskan alueella Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen nojalla sovellettava oikeus, vaan Espanjan oikeus, jota olisi joka tapauksessa sovellettava Espanjaan kohdistuvassa maahantuonnissa.

22 Tämän vuoksi ongelmaa on tarkasteltava ainoastaan 30 artiklan kannalta.

Perustamissopimuksen 36 artiklan sovellettavuus

Periaatteet

23 Perustamissopimuksen 36 artiklan mukaisesti perustamissopimuksen 30 artiklassa ei estetä sellaisia tuontia koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja teollisoikeuksien tai kaupallisten oikeuksien suojelemiseksi.

24 Koska 36 artikla sisältää poikkeuksen yhdestä yhteismarkkinoiden perusperiaatteista, tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat poikkeukset ovat sen nojalla sallittuja ainoastaan, jos ne ovat perusteltuja kyseisten oikeuksien ydinsisällön muodostavien oikeuksien suojaamiseksi (ks. asia 16/74, Centrafarm, tuomio 31.10.1974, Kok. 1974, s. 1183, 7 kohta).

25 Näin ollen on syytä selvittää seuraavaksi, ovatko Ranskan ja Espanjan välisessä sopimuksessa esitetyt kiellot perusteltuja lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten ydinsisällön muodostavien oikeuksien suojelemiseksi.

26 LOR ja Confiserie du Tech esittävät ensin, että Alicantessa ja Jijonassa valmistetut *tourons*-makeiset eivät koostumuksensa eivätkä laatunsa suhteen poikkea millään merkittävällä tavalla kyseisten yritysten Perpignanissa valmistamista *tourons*-makeisista. Kyseisten makeisten maantieteellinen alkuperä ei kyseisten yritysten mukaan vaikuta niiden laatuominaisuuksiin tai ominaispiirteisiin. Tämän vuoksi kyseiset yritykset ovat, viitaten asiaan 12/74, komissio v. Saksa, tuomio 20.2.1975 (Kok. 1975, s. 181), tehneet sen johtopäätöksen, että Ranskan ja Espanjan välinen sopimus on yhteisön oikeuden kanssa yhteensoveltumaton.

27 Komissio puolestaan esittää samaan tuomioon (komissio v. Saksa) viitaten, että maantieteellisen nimen erityinen tehtävä täyttyy ainoastaan, ja muille yrityksille esitetty kielto käyttää nimeä on perusteltu kaupallisten oikeuksien suojelemiseksi ainoastaan, jos tuotteella, jonka nimi on suojattu, on sellaisia laatuominaisuuksia tai ominaispiirteitä, että se voidaan erottaa muista tuotteista. Komissio täsmentää, että jos tuotteella ei ole maaperästä johtuvaa erityismakua, kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY (EYVL 1979, L 33, s. 1) 3 artiklan 7 kohdan mukainen merkintä, joka sisältää tiedot tuotteen alkuperästä tai lähtöisyydestä, riittää suojelemaan kuluttajaa erehtymisen vaaralta.

28 Komission näkemystä, joka on lähellä LOR:n ja Confiserie du Techin puolustamaa näkemystä, ei voida hyväksyä. Siitä nimittäin seuraisi sellaisista tuotteista käytettävien maantieteellisten nimien - yleisesti lähtöisyysmerkinnöiksi kutsuttujen nimitysten - joiden erityismaun ei voida osoittaa olevan peräisin maaperästä ja joita ei ole valmistettu viranomaisen toimenpiteellä määrättyjen laatuvaatimusten ja valmistusstandardien mukaisesti, jääminen täysin ilman suojaa. Kyseisillä nimityksillä voi kuitenkin olla hyvä maine kuluttajien keskuudessa, ja lisäksi ne voivat olla niissä mainittuihin paikkoihin sijoittautuneille valmistajille tärkeä keino hankkia asiakkaita, minkä vuoksi niitä on suojattava.

29 Edellä mainitun tuomion (komissio v. Saksa) vaikutus ei ole sellainen kuin komissio katsoo sen olevan. Kyseisestä tuomiosta seuraa pääasiassa, että jäsenvaltio ei voi 30 artiklan määräyksiä rikkomatta lainsäädäntötoimin varata sellaisia nimiä, joita on aiemmin käytetty kaikista tuotteista niiden alkuperästä riippumatta, kotimaisille tuotteille siten, että pakotetaan muiden jäsenvaltioiden yritykset käyttämään tuntemattomia tai yleisön vähemmän arvostamia nimiä. Koska sellainen lainsäädäntö on syrjivää, se ei ole 36 artiklan perusteella sallittu.

30 Lisäksi on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt asiassa 207/83, komissio vastaan Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 25.4.1985, (Kok. 1985, s. 1201, 21 kohta), että perustamissopimuksen vastaisia eivät ole sellaiset oikeussäännöt, joiden nojalla väärien alkuperämerkintöjen käyttö voidaan kieltää.

Aiempi, pitkäaikainen, hyvien tapojen mukainen ja perinteinen käytäntöjen noudattaminen

31 Viitaten asiaan 16/83, Prantl, tuomio 13.3.1984 (Kok. 1984, s. 1299) LOR ja Confiserie du Tech esittivät lisäksi, että maantieteellisten nimien suojaaminen on perusteltua ainoastaan sillä edellytyksellä, ettei suojaamisella vaaranneta kolmannen hyvin ja perinteisesti noudattamia käytäntöjä, ja ettei Ranskan ja Espanjan välinen sopimus voinut estää kyseisiä yrityksiä käyttämästä nimiä "Turrón de Jijona" ja "Turrón de Alicante", koska ne ovat käyttäneet mainittuja nimiä pitkään, pysyvästi ja hyvää tapaa noudattaen.

32 Tämä väite on hylättävä. On totta, että Prantl-tuomiossa, jossa oli ratkaistava, voidaanko kansallisessa säännöstössä perustellusti kieltää maahan tuotujen viinien pitäminen kaupan tietyn tyyppisissä pulloissa jonkin maantieteellistä alkuperää koskevan epäsuoran kuvauksen suojaamiseksi kuluttajansuojan perusteella, huomautetaan, että yhteismarkkinajärjestelmässä viinien esillepanoa koskeva kuluttajansuoja ja hyvä kauppatapa on varmistettava eri jäsenvaltioissa perinteisesti noudatettuja ja hyvien tapojen mukaisia käytäntöjä kunnioittaen.

33 Kyseisessä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin on tehnyt sen johtopäätöksen, että kansallisessa säännöstössä taattu yksinoikeus tietyntyyppisen pullon käyttöön ei näin ollen saa estää toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien viinien tuontia, jos nämä viinit on pakattu saman muotoisiin tai muodoltaan samankaltaisiin pulloihin tässä jäsenvaltiossa perinteisesti noudatetun ja vilpittömän käytännön mukaisesti.

34 Ilman että on tarpeen antaa ratkaisua siitä pääasian asianosaisten välisestä erimielisyyden aiheesta, ovatko LOR- ja Confiserie du Tech -yritykset käyttäneet nimiä "Touron Alicante" ja "Touron Jijona" jo ennen Ranskan ja Espanjan välistä sopimusta, on korostettava, että tilanne, jossa Prantl-tuomio annettiin, oli erilainen kuin käsiteltävänä olevassa asiassa. Prantl-asian käsittelyssä yhteisöjen tuomioistuimessa on ilmennyt (katso edellä mainitun Prantl-tuomion 28 kohta), että *Bocksbeutel*-pullon tyyppisiä tai siitä niin vähän poikkeavia pulloja, että kuluttajan on mahdotonta havaita näitä eroja, on käytetty perinteisesti tietyiltä Italian alueilta peräisin olevien viinien kaupan pitämisessä. Toisin sanoen kyseistä pullon muotoa oli alunperin käytetty myös viejänä olevassa jäsenvaltiossa; näin ollen oli kyse lähtöisyyttä koskevan epäsuoran tiedon antamisesta siten, että se koski samanaikaisesti sekä kotimaasta että ulkomailta lähtöisin olevia tuotteita. Kyseinen tilanne ei siis ole millään tavoin verrattavissa siihen, että ranskalaiset yritykset käyttä-

vät espanjalaisten kaupunkien nimiä, mikä tuo esiin sen ongelman, miten jonkin valtion nimiä suojataan jossain toisessa valtiossa.

Alkuperävaltiossa sovelletun järjestelmän laajentaminen siihen valtioon, jossa suojaa on pyydetty

35 LOR- ja Confiserie du Tech -yritykset ovat lisäksi esittäneet, että nimet "Touron Alicante" ja "Touron Jijona" ovat yleisnimen kaltaisia ja osoittavat, minkä tyyppisestä tuotteesta on kyse, eivätkä enää nykyään tuo mieleen tiettyä maantieteellistä lähtöisyyttä.

36 Tämä väite on ymmärrettävä siten, että se merkitsee, ettei Espanjan ja Ranskan välinen sopimus voi perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla kieltää sellaisen espanjalaisen nimen, jota on Ranskassa alettu käyttää yleisnimen tavoin, käyttöä Ranskassa. Näin ollen ongelmana on, onko se, että kahden jäsenvaltion tekemän kahdenvälisen sopimuksen perusteella sovelletaan – alueperiaatteesta poiketen – alkuperämaan oikeutta eikä sen valtion oikeutta, jossa suojaa pyydetään, ristiriidassa tavaroiden vapaan liikkuvuuden kanssa. Tätä ongelmaa on tarkasteltava seuraavaksi.

37 Tässä yhteydessä on korostettava, että Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen tavoitteena on sen estäminen, että jonkin sopimusvaltion valmistajat käyttävät jonkin toisen valtion maantieteellisiä nimiä hyötyen siten niiden yritysten, jotka ovat sijoittautuneet niille alueille tai niihin paikkoihin, joita kyseiset nimet kuvaavat, tuotteiden maineesta. Tällaisen tavoitteen eli pyrkimyksen taata kilpailun vilpittömyys voidaan katsoa liittyvän 36 artiklassa tarkoitettuun teollisten ja kaupallisten oikeuksien suojelemiseen, edellyttäen, ettei kyseisistä nimistä ole Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen voimaantuloajankohtana tai tätä myöhäisempänä ajankohtana tullut alkuperävaltiossa yleisnimen kaltaisia.

38 Koska jäsenvaltion sellaisille nimille takaama suoja, jotka kuvaavat sen alueella sijaitsevia alueita tai paikkoja, on perustamissopimuksen 36 artiklan nojalla perusteltu, kyseisessä artiklassa ei myöskään estetä tämän suojan ulottamista jonkin toisen jäsenvaltion alueelle.

39 Edellä esitetyt huomiot huomioon ottaen kansalliselle tuomioistuimelle on vastattava, ettei perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklassa estetä jäsenvaltioiden tekemän kahdenvälisen, lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten suojaa koskevan sopimuksen – kuten 27.6.1973 tehty Ranskan ja Espanjan

välinen sopimus – sääntöjen soveltamista, edellyttäen, ettei suojatuista nimistä ole Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen voimaantuloajankohtana tai tätä myöhäisempänä ajankohtana tullut alkuperävaltiossa yleisnimen kaltaisia.

Oikeudenkäyntikulut

40 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan, Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Cour d'appel de Montpellier'n 6.11.1990 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklassa ei estetä jäsenvaltioiden tekemän kahdenvälisen, lähtöisyysmerkintöjen ja alkuperänimitysten suojaa koskevan sopimuksen – kuten 27.6.1973 tehty Ranskan ja Espanjan välinen sopimus – sääntöjen soveltamista, edellyttäen, ettei suojatuista nimistä ole Ranskan ja Espanjan välisen sopimuksen voimaantuloajankohtana tai tätä myöhäisempänä ajankohtana tullut alkuperävaltiossa yleisnimen kaltaisia.

Due Kakouris Rodríguez Iglesias Zuleeg

Mancini Joliet Schockweiler

Moitinho de Almeida Grévisse Díez de Velasco Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä marraskuuta 1992.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti